

Artikel 2, derde, vierde en vijfde lid, worden gelezen:

„3. Wanneer een onderneming onderdelen heeft in verschillende gemeenten, wordt elk van die onderdelen voor de toepassing van het eerste lid als een afzonderlijke onderneming aangemerkt, met dien verstande dat wanneer er in een gemeente meerdere onderdelen zijn, deze laatste tezamen als een onderneming worden aangemerkt.

4. De bedrijfscommissie kan, indien dit haar voor een goede toepassing van deze wet wenselijk voorkomt, op verzoek van een ondernemer of van in een onderneming werkzame personen bepalen, zo nodig in afwijking van het derde lid, dat door haar aangewezen onderdelen van de betrokken onderneming, hetzij op zichzelf, hetzij tezamen met een of meer andere onderdelen van die onderneming, voor de toepassing van het eerste lid als afzonderlijke ondernemingen moeten worden aangemerkt.

5. Hetgeen op grond van het tweede, derde of vierde lid als een onderneming moet worden aangemerkt voor de toepassing van het eerste lid, geldt ook als onderneming voor de toepassing van de verdere bepalingen van deze wet.”

Toelichting

Het is de ondergetekenden gebleken, dat ook na de desbetreffende nadere uiteenzettingen in de memorie van antwoord, in kringen van het bedrijfsleven nog onduidelijkheid is blijven bestaan met betrekking tot de praktische toepassing van het in het wetsontwerp gebruikte ondernemingsbegrip, met name wat betreft artikel 2 van het ontwerp.

Dit is voor de ondergetekenden aanleiding geweest de tekst van het wetsontwerp nogmaals te doen bezien.

Zij zijn van oordeel, dat er geen verschil van mening bestaat over het uitgangspunt dat het gewenst is het ondernemingsbegrip zo objectief mogelijk te omschrijven, ten einde willekeur bij de toepassing van de wet zoveel mogelijk uit te sluiten. Er moet zo weinig mogelijk verschil van mening bestaan over de vraag, wanneer een organisatorisch verband, een arbeidsgemeenschap, een onderneming in de zin van de wet is en dus in beginsel een ondernemingsraad moet hebben. De ondergetekenden zijn voorts van oordeel, dat het in het wetsontwerp gebruikte criterium (het in de maatschappij als zelfstandige eenheid optreden van het betrokken organisatorische verband) het meest geschikt is om het hierboven omschreven doel te bereiken. De eis van een zekere zelfstandigheid is noodzakelijk, omdat anders ieder onderdeel van een bepaalde arbeidsgemeenschap, dat op zichzelf ook weer een organisatorische eenheid vormt, als een onderneming in de zin van de wet zou kunnen of moeten worden beschouwd. Door die zelfstandigheid te betrekken op het optreden naar buiten, in de maatschappij, en niet op de interne, al dan niet juridische verhoudingen binnen een bepaalde organisatie of groep van organisaties, wordt een vrij gemakkelijk hanteerbare maatstaf verkregen en wordt een moeilijk en langdurig onderzoek van die interne verhoudingen, dat tot allerlei subjectieve beslissingen zou kunnen leiden, voorkomen.

Het aldus gehanteerde ondernemingsbegrip verhoudt zich, naar de mening van de ondergetekenden, voor het merendeel der gevallen ook zeer goed tot de sociologische werkelijkheid, omdat een arbeidsgemeenschap die in de maatschappij als zelfstandige eenheid optreedt, juist door de binding die daardoor ontstaat, door het gezamenlijk produceren en/of aanbieden van goederen of diensten, doorgaans een sociologische eenheid zal vormen, voor welke het zinvol is als onderneming in de zin van de wet te worden beschouwd.

De ondergetekenden zijn zich er uiteraard van bewust, dat de mogelijkheid bestaat, dat het gebezigde criterium niet altijd klopt met de sociologische werkelijkheid. Mede daarom hebben zij bij de eerste nota van wijzigingen in artikel 2 een nieuw tweede lid opgenomen, waardoor het mogelijk wordt twee of meer ondernemingen in de zin van het wetsontwerp samen te voegen tot een groter geheel. Ook het lid dat thans het derde lid van dit artikel geworden is, beoogde een verfijning, door ook de vestigingen van een onderneming, d.w.z. de territoriaal verspreid werkende onderdelen van een onderneming, als een onderneming in de zin van de wet aan te merken. De bedrijfscommissie kan, volgens het vierde lid, op deze regeling weer bepaalde correcties aanbrengen.

De laatstbedoelde bepalingen zullen de toepassing van de wet ongetwijfeld compliceren. Niettemin menen de ondergetekenden, dat zij in beginsel niet kunnen worden gemist, als men tenminste aan alle behoeften die in de praktijk kunnen rijzen, tegemoet wil kunnen komen. Wel menen de ondergetekenden, dat de leesbaarheid van de bedoelde bepalingen kan worden vergroot en wel door het woord „vestigingen” in artikel 2, derde en vierde lid, te vervangen door het woord „onderdelen”. De ondergetekenden hebben nl. overwogen, dat het woord „vestigingen”, dat zij hebben gebruikt om de territoriaal verspreide *onzelfstandige* onderdelen van een onderneming aan te duiden, wellicht verwarring kan wekken, omdat dit woord in de dage-

lijke praktijk ook gebruikt wordt, althans kan worden gebruikt, om wèl als zelfstandige eenheid in de maatschappij optredende arbeidsgemeenschappen aan te duiden, die deel uitmaken van een bepaalde juridische eenheid, zoals bv. **filialen van een grootwinkelbedrijf**. Deze filialen zijn echter zelf ondernemingen in de zin der wet. Het derde en vierde lid van artikel 2 dienen alleen betrekking te hebben op die gedeelten van een onderneming in de zin der wet, die zonder uitdrukkelijke wetsbepaling niet als onderneming zouden kunnen worden aangemerkt, omdat zij niet zelfstandig optreden. De ondergetekenden vertrouwen, dat dit door de voorgestelde redactiewijziging duidelijker wordt.

Voorts hebben de ondergetekenden de strekking van het vierde lid van artikel 2 verruimd door de bevoegdheid van de bedrijfscommissie los te maken van de toepasselijkheid van het derde lid. De bedrijfscommissie kan nu bepaalde onderdelen van een onderneming als afzonderlijke onderneming aanmerken, indien daaraan een gefundeerde behoefte bestaat, ook wanneer die onderdelen niet territoriaal verspreid zijn. De redactie van dit lid kon daardoor sterk worden vereenvoudigd.

De wijzigingen in het vijfde lid zijn een gevolg van de hieróór besproken wijzigingen.

*De Minister van Sociale Zaken
en Volksgezondheid,*

B. ROOLVINK.

De Minister van Justitie,

C. H. F. POLAK.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,

L. J. M. VAN SON.